

UUDET LUOMUSITOUMUKSET 2020

- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- ympäristöagrologi Erkki Aro Maatalousyksikkö

Tämän esityksen aiheet

- Taustaa ja perusteluja luomuun siirtymisestä
- Tilastoja Varsinais-Suomesta, toimijat ja hehtaarit
- Luomukorvaus

- Euroopan unionin määritelmän mukaan luonnonmukainen tuotanto on kokonaisvaltainen tilanhoito- ja elintarvikkeiden tuotantojärjestelmä

Luomussa toteutuu

- Ympäristön kannalta parhaat käytännöt
- Biologinen monimuotoisuus
- Luonnonvarojen säästäminen
- Eläinten hyvinvointia koskevien tiukkojen standardien soveltaminen

ja tuotanto, jossa otetaan huomioon määrättyjen kuluttajien mieltymys tuotteisiin, jotka on tuotettu luonnollisista aineksista ja luonnollisin menetelmin

Luomu on sertifioitu laatujärjestelmä

- Luomusta on muodostunut koko elintarviketuotanto-ketjun läpäisevä laatuohjelma
- Selkeät kriteerit, jotka erottuvat riittävästi muusta toiminnasta
- Kirjanpito ja jäljitettävyys
- Sertifiointiprosessi
- Rikinarviointi
- Valvonta
- Merkintä
- Kuluttajaviestintä

Kokonaisnäkemys maanviljelyyn

Luomu on luonnonmukainen maa- ja elintarviketalous.

Luomu on ainoa valvottu tuotantotapa.

Viljelytapa ja laatu

Tuotantotapa

- Vahvistaa maaperän luonnonmonimuotoisuutta
- Maan kasvukunto
- Hidastaa ilmastonmuutosta

Tuotteiden laatu

- Puhtaus
- Torjunta-ainejäämättömyys

Luonnonmukainen viljely ja elävä maaseutu

- Viljelykierto
- Luonnon monimuotoisuus ja luonnontaloudellisen merkityksen
- Lähiruoka ja aluetalous: ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen uppoutuneisuus

Tuottajan ja kuluttajan välinen luottamus

- Tuotantosäännöt
- Lainsäädäntö
- Kuluttaja päättää ja se vaikuttaa pitkällä aikavälillä maatalouden kehitykseen

Luomuvälvonta uudet tilat

■ Valvontajärjestelmä

- Uuden tilan haettava luomuvälvontajärjestelmään viimeistään 30.4.2020 mennessä ja tuotantoehtoja on noudatettava 1.5 alkaen
- Ensimmäinen tuotantotarkastus tulee olla tehtynä 15.6.2020 mennessä (kovid -19)
- Noudatettava neuvoston asetuksessa (834/2007) määriteltyjä luonnonmukaisen tuotannon ehtoja
- Kuuluttava välvontajärjestelmään sitoumuskauden ajan
- Luomukotieläintuotantoa koskevan sitoumuksen tekemisen edellytyksenä on lisäksi, että viljelijä on hyväksytty välvontajärjestelmään sen eläinlajin osalta, jota hakemus koskee

Luomusuunnitelma

■ Luomutuotantoon siirtyvällä tilalla tulee olla luomusuunnitelma. Kopio siitä toimitetaan Ely-keskukseen haettaessa valvontajärjestelmään. Yleensä suunnitelma tehdään neuvojan kanssa (Neuvo 2020)

Luomusuunnitelmaan kuvataan seuraavia asioita:

- Viljelykiertosuunnitelma
- Kuvaus tuotanto- ja varastointitiloista
- Lannoitussuunnitelma
- Kasvinsuojelusuunnitelma
- Viljelyskartta
- Mahdollinen pysyvä rinnakkaisviljely
- Kuvaus muista tuotanto-olosuhteista ja riskiarvio

Luomuvalvontaan hakeminen

- Luomuvalvontaan haettaessa täytetään sekä hakemuslomake että tuotantosuuntakohtainen liitelomake. Lomakkeet palautetaan ELY-keskukseen. Lomakkeet löytyvät Ruokaviraston www.sivuilla
- Haettaessa ensimmäistä kertaa, täytetään:
  - Luomuvalvontalomake 1,
  - Tuotantosuunnasta riippuen täydennyslomake 1a, 1b, 1c, 1d tai 1e
- Luomutuotannon ohjeet Ruokaviraston sivuilla

Haku 2020 luonnonmukaisen tuotannon sitoumus

- Haetaan ELY-keskuksesta päätukihaun yhteydessä viimeistään 15.6.2020 paperilomakkeella 215.
  - Kotieläinsitoumuksessa siipikarjan osalta eläinmääräilmoitus kuntaan sähköisesti tai lomakkeella 461.
  - Sitoumusehtoja noudatettava 1.5 alkaen (takautuva sitoumus)

Muutokset

- Luomusitoumusta 2015-2020 ei ole pakko jatkaa
- Jos luopuu 2016 tai myöhemmin tehdystä sitoumuksesta: sitoumuksesta voi luopua lomakkeella 474
- ✓ Jos luopuu kokonaan luomuviljelystä: sitoumusehtoja noudatettava 30.4.2020 saakka
- ✓ Kahden vuoden karenssi

Muutokset

- Luomuvälvontaan hakeuduttava 30.4.: uudet tilat ja uudet eläinlajit
- Sitoumuksia ei muuteta kasvitilaksi, vaikka 2020 eläintiheys ei täytyisi, mutta tukea ei myönnetä!
- Ruokohelpille kaksi koodia: energia (ei sitoumusalaan) ja rehu/kuivike (korvauskelpoinen)

Luonnonmukainen tuotanto

- Luomutiloilla on mahdollista sitoutua useimpiin ympäristökorvausten ja eläinten hyvinvointikorvausten ehtoihin
- Ei voi sitoutua:
  - Vähennetty lannoitus puutarhakasveilla
  - Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
  - Voi käyttää vain luomussa sallittuja lannoitusaineita ravinnetoimenpiteissä (ravinteiden tasapainoinen käyttö, lietelannan sijoittaminen peltoon ja ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen)
  - Peltoluonnon monimuotoisuus –toimenpiteessä ei voi saada tukea viherlannoitusnurmelle
- Samoista toimista ei makseta kahta kertaa

Eläinten hyvinvointikorvaus EHK

- Seuraavia eläinten hyvinvointikorvauksen lisäehtoja ei voi valita: nautojen jaloittelu ja laidunnus, joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu, lampaiden ja vuohien jaloittelu ja laidunnus, siipikarjan ulkoilu, emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen, parannetuista porsimisolosuhteista, vierotettujen porsaiden ja lihasikojen karsinoiden kuivittamisesta tai siipikarjan virikkeistä.
- Lisäehto luomueläinsitoumusta tehdessä vaihdettava toiseksi tai luovuttava siitä
  - Toimenpiteestä luopumisesta takaisinperintä

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus

- Voidaan myöntää aktiiviviljelijälle luonnonmukaisesta tuotannosta tai siihen siirtyvälle, joka antaa
  - viisivuotisen sitoumuksen luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta
  - sitoumusta annettaessa viljelijä tai puoliso vähintään 18 v.
  - on ilmoittautunut luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään

Koulutus

- Sitoumuksen antamisen edellytyksenä on
  - viljelijän tai tilanhoitajan 5 pv luomuperuskurssi tai muu vastaava koulutus, esim. oppilaitoksessa suoritettu koulutus luomutuotannosta
  - luomukotieläinsitoumuksessa lisäksi 2 pv luomukotieläinkoulutus
- Todistus koulutusvaatimuksen täyttämisestä toimitettava sitoumuksen antamisvuonna viimeistään viimeisenä pinta-alatukien hakupäivänä ELY-keskukseen

Luomusitoumusehdot

- Luomusitoumuksen perusteella voidaan maksaa luomukorvausta, jos
  - viljelijällä on 5 ha luomuviljeltyjä sitoumuslohkoja tai puutarhakasveja vuosittain 1 ha puutarhakasvien viljelyssä
- Tilan eläintiheyttä laskettaessa otetaan huomioon maatilan keskimääräinen eläinmäärä kalenterivuoden aikana
  - Luomueläintuotantositoumuksen perusteella voidaan maksaa luomukorvausta, jos kotieläinsitoumuksessa eläinmäärä on 0,3 ey/sitoumushehtaari
  - Uudelle sitoumukselle 2020 eläinmäärä lasketaan kuitenkin aikaväliltä 1.5.–31.12.2020. Myöhempinä sitoumusvuosina lasketaan eläimet kalenterivuodelta, eli 1.1.–31.12.

Luomusitoumusehdot

- Jos eläinlaji vaihtuu, eläinyksikkömäärää laskettaessa eläinmäärä otetaan huomioon *seuraavasta tukivuodesta alkaen, mikäli luonnonmukaisen tuotannon valvontaan on hakeuduttu kyseisen eläinlajin osalta viimeistään 30.4. eli ennen tukivuoden alkua. Eläinlajin vaihtamisesta on tehtävä ilmoitus ELY-keskukseen lomakkeella 215 päätukihaun yhteydessä*

Tukikelpoiset kasvit

- Täydentävät ehdot, luonnonmukaisen tuotannon vähimmäisvaatimukset
- Viljelykasvit. Lisäksi kesanto ja luonnonhoitopeltonurmet siltä osin, kun niitä on yhteensä enintään kolmannes viljelykasvien alasta.

Luonnonmukainen tuotanto

- Viisivuotinen sitoumus
- Aktiiviviljelijä, ei yläikärajaa
- Luomutuotannon peruskoulutus 5 pv 15.6.2020 mennessä
- Vähimmäisala
  - 5 ha peltoa
  - puutarhakasveja 1 ha viljelyssä vuosittain
- Korvauskelpoinen ala ohjelmatuissa
- Yhtenevä ympäristökorvauksen kanssa
- Maankäyttölaji pelto
  - Pienin ala sitoumuksessa 0,01 ha mutta korvattava ala vähintään 0,05 ha

Sitoumuksen yhteiset ehdot

- Kasvitilan sitoumus ja kotieläintilan sitoumus
  - Puutarhakasveja viljelevä tila voi tehdä sitoumuksen myös vain osalle tilan lohkoista
  - Pääsääntöisesti kaikki lohkot liitettävä sitoumukseen
    - Ruokohelpilohkoja tai hankala laatu tai sijainti (luomuasetus)
    - Maatilalla voi olla muuta tuotantoa kuin luomua kasvihuoneessa jos eri kasveja kuin avomaalla
- Viimeisenä sitoumusvuonna tuotettava luomukotieläintuotteita tai luomueläimiä myyntiin, jos haluaa uusia luomukotieläinsitoumuksen

Kasvitilan ehdot

- Aloittava viljelijä: min 5 ha pellolla, 1 ha puutarhaviljelyssä
- Viimeistään kaikki lohkot toisena vuotena luomussa
- Aloittavalla tilalla sitoumuskauden 4. ja 5. vuonna myyntikasveja keskimäärin 30 %:lla sitoumusosalasta
- Myyntikasvi tai yt. sopimus luomukotieläintilan kanssa tuotannosta
- Myyntikasveja ei tarvitse tuottaa jos pääosa sadosta käytetään oman karjan rehuksi. Tällaisella tilalla sopimusta voidaan jatkaa jos oma karja siirretään luomuun tai maatilalla viljellään myyntikasveja keskimäärin 30 %:lla sitoumusosalasta

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus

- Viisivuotinen sitoumus
- Aktiivilijelijä, ei yläikärajaa
- Tilalla oltava kotieläimiä vähintään 0,3 ey/ha (naudat, lampaat, vuohet, siat, kanat, hanhet, ankat)
  - Vähimmäispeltoala 5 ha, puutarhakasveilla 1 ha
  - Pellon oltava tukikelpoista ohjelmaperusteisissa korvauksissa
  - Noudatettava neuvoston asetuksessa (834/2007) määritellyjä luonnonmukaisen kasvintuotannon ja kotieläintuotannon tuotantoehtoja ja kuuluttava valvontajärjestelmään myös luonnonmukaisesti kasvatetun eläinlajin osalta
  - 2 pv luomukotieläintuotannon koulutus
  - Viimeisenä sitoumusvuonna tuotettava luomukotieläintuotteita tai luomueläimiä myyntiin, jos haluaa uusia luomukotieläinsitoumuksen

Viherryttäminen

- Luomutila voi hakea vapautusta viherryttämistuen edellyttämistä viljelyn monipuolistamisesta, ekologisen alan vaatimuksesta sekä pysyvien nurmien säilyttämisvaatimuksista
- Tilan on noudatettava kaikkia viherryttämisvaatimuksia kaikilla niillä lohkoilla, jotka eivät kuulu luomuvalvontaan

Korvaustaso ja maksaminen

- Kasvitilalla korvausta voi saada 160 euroa/ha/vuodessa.
- Lisäksi, luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta maksetaan korotusta 134 euroa/ha. Kotieläintilalla on tällöin oltava korvauskelpoista sitoumushehtaaria kohti vähintään 0,3 eläinyksikköä luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä. Eläinmäärä lasketaan ensimmäisenä sitoumusvuonna 1.5.–31.12. ja myöhempinä vuosina kalenterivuodelta.
- Avomaan vihannesten viljelyssä oleville aloille korvausta maksetaan 600 euroa/ha.

Tämän päivän aiheet

- Taustaa ja perusteluja luomuun siirtymisestä
- Tilastoja Varsinais-Suomesta suhteessa luomusuomeen
- Maaseudun kehittämisohjelma ja luomutuotanto
- Luomukorvaus
  - Kaksi ohjaavaa viranomaista MMM ja Ruokavirasto

Kertausta

● Myyntikasvivaatimus

- Uusilla luomutiloilla 4. ja 5. vuosi keskimäärin 30 % sitoumusalasta
- Vuonna 2017 ja 2018 1. sopimuksen tehneillä samoin 4. ja 5. vuonna, lasketaan sopimuksen tekemisvuodesta
- Muilla sitoumuskauden aikana 30 %
- Lisäalojen perusteella annettava uusi sitoumus ei ”nollaa laskentaa”

● Sovellukseen tallennetaan myyntikasvivaatimustieto

- Sovelluksen tieto luetaan tehtäessä myyntikasvi-RT v. 2018 tai 2019
- Rehuntuotantoyhteistyön oltava jatkuvaa = koko sitoumuskausi (miel. ohjelmakausi)

● Eläinten myyntivaatimus

- Viimeistään viimeisenä vuonna laskettuna ensimmäisen SITOUMUKSEN antamisesta
- Lisäalojen perusteella annettu sitoumus ei ”nollaa laskentaa”

Kertausta

● Eläinten laskenta-ajat (muutos!)

- Vuonna 2015 laskettiin kaikilta eläimet 1.5.-31.12.2015
- Vuonna 2016 jatketaan 1.1.-31.12.2016

- Jos ilm. eläin valvontaan viim. 30.4.2020 -> eläimet huomioidaan 1.5.-31.12.2020 → tallennetaan laskenta-ajaksi ko. alkamisajankohta-sitoumuksen päättymis pvm
- Jos ilm. eläin valvontaan 1.5.-31.12.2020 -> eläimet huomioidaan 1.1.-31.12.2021 →
- Jne.
- Uusi eläin lomakkeella 215 -> tallennetaan vastaavat päivämäärät tukisovellukseen, joko 1.1. tai 1.5. – sitoumuksen loppupvm.

- Jos lisäalojen perusteella uusi eläinsitoumus, eläinten laskenta-ajaksi tallennetaan *alkuperäisen eläinsitoumuksen alku pvm-sitoumuksen päättymispäivä*

Kiitos!

Varsinais-
Suomen ELY-
keskus, PL 236,
20101 Turku

[www.ely-
keskus.fi/varsinais-
suomi](http://www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi)

Erkki Aro, puh.
050 395 2685,
[erkki.aro@ely-
keskus.fi](mailto:erkki.aro@ely-keskus.fi)

Luomutiimi

[luomu.varsinais-
suomi@ely-
keskus.fi](mailto:luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi)

